

บันทึก

เรื่อง วันเริ่มใช้บังคับพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดมุกดาหาร พ.ศ. ๒๕๒๕
(การนับเวลา)

กระทรวงมหาดไทยมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙/๑๒๒๙๔ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๒๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่พระราชบัญญัติตั้งจังหวัดมุกดาหาร พ.ศ. ๒๕๒๕ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๙๙ ตอนที่ ๑๒๑ วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๕ บัญญัติว่า “มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” นั้น กระทรวงมหาดไทยมีปัญหาเกี่ยวกับการนับระยะเวลาหนึ่งเดือนนั้นว่า เริ่มนับตั้งแต่เมื่อใด และพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๕ บัญญัติว่า “มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” นั้น กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว มีความเห็นเป็น ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายที่ ๑ เห็นว่า เริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๕ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๒๕ ส่วนฝ่ายที่ ๒ เห็นว่า เริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๒๕ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๒๕ จึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า จะต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่เท่าใด และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่เท่าใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๒) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) เป็นผู้ชี้แจงแล้ว มีความเห็นว่าบทกฎหมายที่กำหนดเรื่องระยะเวลานั้นปรากฏในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๑ ลักษณะ ๕ มาตรา ๑๕๖ ว่า “วิธีการกำหนดนับระยะเวลาทั้งปวง ท่านให้บังคับด้วยบทบัญญัติทั้งหลายแห่งลักษณะนี้ เว้นแต่จะมีกำหนดไว้เป็นประการอื่นโดยกฎหมายหรือกฎหมายข้อบังคับโดยคำสั่งศาลหรือโดยนิติกรรม” ฉะนั้น ในปัญหาแรกที่หารือว่า จะต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่เท่าใดนั้น เมื่อมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดมุกดาหาร พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้กำหนดไว้โดยชัดแจ้งว่า “พระราชบัญญัตินี้ให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” เช่นนี้แล้ว การเริ่มนับกำหนดระยะเวลาจึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

ส่วนปัญหาที่หารือว่า พระราชบัญญัติฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่เท่าใดนั้น การคำนวณนับระยะเวลาหนึ่งเดือนก็ต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๙^๑ แห่งประมวล

^๑ มาตรา ๑๕๙ ถ้าระยะเวลานับเป็นสัปดาห์ก็ดี เดือนหรือปีก็ดี ท่านให้คำนวณตามปฏิทินในราชการ

ถ้าระยะเวลามิได้กำหนดนับแต่วันต้นแห่งสัปดาห์ก็ดี วันต้นแห่งเดือนหรือปีก็ดี ท่านว่าระยะเวลาย่อมสุดสิ้นลงในวันก่อนหน้าจะถึงวันแห่งสัปดาห์ เดือนหรือปีสุดท้ายอันเป็นวันตรงกับวันเริ่ม

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ส่วนการคำนวณเวลาสุดสิ้นลงนั้น ตามวรรคสองของมาตรา ๑๕๙ ได้บัญญัติว่า “ถ้าระยะเวลาได้กำหนดนับแต่วันต้นแห่งสัปดาห์ก็ดี วันต้นแห่งเดือนหรือปีก็ดี ท่านว่าระยะเวลาย่อมสุดสิ้นลงในวันก่อนหน้าจะถึงวันแห่งสัปดาห์เดือน หรือปีสุดท้ายอันเป็นวันตรงกับวันเริ่มระยะเวลานั้น ... ฯลฯ...” เมื่อวินิจฉัยตามที่กล่าวข้างต้นแล้วว่า วันเริ่มนับกำหนดระยะเวลาเริ่มแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๕ ระยะเวลาย่อสุดสิ้นลง คือครบหนึ่งเดือนจึงเป็นวันก่อนหน้าจะถึงวันแห่งเดือนอันเป็นวันตรงกับวันเริ่มระยะเวลาตามที่กล่าวข้างต้นคือเป็นวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๒๕ เพราะฉะนั้น พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๒๕ อันเป็นวันพ้นกำหนดหนึ่งเดือน เป็นต้นไป

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๒๕

ระยะเวลานั้น ถ้าในระยยะเวลานับเป็นเดือนหรือปีนั้นไม่มีวันตรงกันในเดือนสุดท้าย ท่านว่าวันสุดท้ายแห่งเดือนนั้นเป็นวันสุดสิ้นระยะเวลา